

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁI

FOLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdelési irodákban.

Megjelentek
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 óráig.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 16 szám.

Péntek, január 20.

Meghívó.

A nagybecskereki szabadelvűpárt választmánya t. hó 21-én (szombaton) este 8 $\frac{1}{2}$ órakor a kaszinó kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjait ezennel meghívják.

Az elnökség.

Erőszak és terrorizmus.

Nagybecskerek, január 20.

(M—d) A fegyver hátrafelé sült el. A kormányt és pártját vádolta a földühödött ellenzék hallatlan erőszakkal, a pressió, a meg nem engedett eszközök terrorizmusával és mit látunk?

Az ország minden részéből, sajnos, vármegyénkiből és városunkból is egyre-másra jönnek a legfelháborítóbb tudósítások, hogy a fölbujtogatott tömeg szenvedélye a brutális egyéni erőszakban és életveszélyes fenyegetésekben tobzódik — ellenzéki oldalról.

Bevert fejek jönnek az összetört parlamenti padok után.

Revolver-lövések az éj sötétjében a védtelen teremőrök fölpofozása után.

Orgákat ül a nyers erőszak, a megfélemlítés. A becsületes honpolgárokat fölháborító módon inzultálja a fölbujtogatott csöcselék. Tiszteletreméltó politikai egyénségeket lehurrog, legyaláz.

És az ellenzéki sajtó örületes hitványsággal szegődik a szegényteljes kifakadások, brutalitások dicsőítői, magasztalói sorába. Mintha mondaná, — és sok helyütt mondja is — hogy csak tovább az anarchia: utján. Ne a meggondolás, a véleménynyisztelek, hanem a vad erőszak a nyers erő legyen ur e hazában.

És — risum teneatis! — minden egy ad hoc öszefaricskált, ádáz személyi gyűlölettel lihegő, de politikai egység híján szűkölködő vad áramlattól vezetettek — az alkotmány, a szólás-szabadság védelmére.

Ha kellett az eivtelenségben összezsugorított koalíciónál még egy nagyobb politikai hypokrizis, hát ime, ez az!

Az alkotmány — még ha veszélyben is volna — rendszeres erkölcsi gyilkosságokkal, az életöszlön kimpadra vonásával nem lehet megmenteni. A szabadság védelmét pedig nem vehetik szájukra se azok, kik az ellenvélemények meghallgatását — mindjárt a fejbeverésen kezdik.

Ezek a mindenesetre súlyos érvek jellemzik leginkább, hogy mekkora politikai elvadultság, vak fanatizmus veti erőt e harcban az ellenzéken s mekkora óriási feladat hárul a tisztáiban látó, intelligens, nemesen gondolkozó hazafiakra, hogy egyszersmindenkorra letörössék ez a jogtipró irányzat, ez a céda fiók-anarchia.

Hova lesz az ország, ha egyetlen törvénye az ököljog, melyhez hozzá fura-

kodik minden ellenvéleménynek meggyanúsítása, lecsufolása?!

... Ott vannak a tisztviselők.

A tisztviselő kormányparti szavazatát mindig olybá tekintik, mintha az az illető meggyőződése ellen kiereszkolt szavazat lenne.

Ha az ellenzékkel szavaz: félisten — ha tartózkodik a szavazástól, nemzeti hős, — ha pedig meggyőződésből kormányparti, gaz, alávaló, bérenc szolgál.

Pedig hát, ki lehet inkább és általában meggyőződésből kormányparti nálunk, mint éppen a tisztviselő?

A tisztviselő a hatalmi gépezetnek tagja s a kormány munkálkodásának közvetve részese, már ez természetesen az alkotó, munkálkodó párthoz, a kormánypárthoz csatol a, nem pedig az ellenzékhez, gáncsoló, sőt sokszor romboló ellenzékhez.

Ettől eltekintve, a bürokratikus rendben élő, tanult, hivatalánál fogva higgadt és fegyelmezett tisztviselő minden hajlandósága inkább a nemzeti célokhoz lassabban, de biztosan haladó 67-es politika felé húz, nem pedig a 48-as felé.

De ezért köztudatban úgy élnek választások idején a tisztviselők, mint elnyomott titkos 48-asok.

... És ott van a pressió, a pénz! Hova kell nagyobb pressió, mint mikor az ember életét fenvegetik a meggyőződésért? Hol van az a pénz — föltéve, de meg nem engedve, hogy van — ami annak ellenértéke lehetne.

Családok boldogsága, existenciája, békéje: mindez hajoljon meg annak az ellenáramlatnak, mely Tisza fejét akarja venni s e nagy hazafias gondolatokkal, erős akarattal tele fövel le akarja nyakazni az ország békés fejlődését?!

Igen nagy ár volna — minden ellenszolgáltatás nélkül: csillámjait csak a hazafias frázisoknak.

... Így nem alkuszunk! Tegye mindenki a szívére az egyik kezét, tartsa a másikkban a fütykőst, a terrorizmus ellen — és így menjen szavazni az ország rendje, üdve érdekében.

A tisztviselők szavazata.

Irta: Szmolány Nándor.

Szeged, január 19.

A szövetkezett ellenzék vezérlő-bizottságának, ha jól tudom alakuló ülésén, de szóta is, a napokban kibocsátott programációjában erősen foglalkoznak az állami tisztviselőkkel. Helyes lenne, hogy egyszer már ránk is szemet vetettek a képviselőjelölt urak, de hát egy kissé megkéstek vele. Az alábbiakban elmondom, hogy miért késtek el.

Bánffy Dezső báró, Szeged I. kerületének ellenzéki képviselőjelöltje. Én is ennek a kerületnek vagyok választópolgára s programbeszédét, valamint „Magyarország tisztviselőihez” kibocsátott és általa is aláírt felhívást elolvastam — jogot formállok arra, hogy — nem reflektálva hivatalan közvetítőkre, — az állami tisztviselőkkel való kacérkodást kellő értékükre szállítsam le.

Bánffy Dezső báró figyelmeztette programbeszédében a tisztviselőket, hogy a kormány pressiójának ne engedjenek. Egy-két hivatalnokot — ugymond — meg lehet rendszabályozni, de haivanat vagy hányat nem lehet se áthelyezni, se megrendszabályozni, sőt a kormány ily eseményekért büntetőjogi felelősségre is vonható. Hát én 23 év óta vagyok állami tisztviselő, alkotmányos jogaimat minden választásnál — a törvényes formák szemmel tartásával — gyakoroltam is, de soha nem presszionált senki, hova szavazzak, nem irányította meggyőződése nyilvánítását; lelkiismeretem szerint szavaztam minden alkalommal. Legalább Szegeden ez nem volt szokásban s igen rosszul gondolkodik a képviselőjelölt ur, amikor azt véli, hogy Szegeden az állami tisztviselők irányíthatók. S amint hogy nem irányíthatók, éppen úgy nem is terrorizálhatók. Erre már itt vagyok kész példának én magam.

Programbeszédében azt mondja továbbá Bánffy Dezső báró, hogy ő is volt miniszterelnök. Annak van hatalma, ereje, sokat is ígér, különösen a jelölések felajánlásánál nemcsak a zöld, hanem a fehérasztalnál is. De ezekben az ígéretekben nem lehet megbizni.

Különös, hogy ezt az önvallomást Bánffy Dezső báró teszi, mikor őt miniszterelnök korában egyenes, szókimondó embernek ismertük. Olyan egyenes és szókimondónak, mondhatnám kiméletlennek, hogy szinte megdöbbenünk tőle némely alkalommal.

S itt felhívom tisztviselőtársaim figyelmét egy érdekes körülményre, amelyet, ha talán elfeledtek volna, vagy az újabb nemzedék nem tudná: véssék jól emlékezetükbe.

Bánffy Dezső báró miniszterelnökségi idejében történt, hogy az állami tisztviselők fizetésrendezésének ügye, legalább magunknál az állami tisztviselőknel annyira megérett, hogy tervet készíthettek kerelmüknek Bánffy Dezső báró miniszterelnök elé való felterjesztésre nézve. Ugyanis az ország állami tisztviselőinek egyetemes képviselő „Magyar tisztviselők országos szövetsége” elkészítette a fizetésrendezésről szóló memorandumot, azt küldöttség élén — az évre, hónapra pontosan nem emlékezem — utnyújtotta Bánffy Dezső báró akkori miniszterelnöknek.

Bánffy Dezső báró akkori miniszterelnök előre informálva volt a memorandum tartalmáról s a szónok beszédjére a legidegebb elutasítással válaszolt. Sajnálom, hogy ama lappeldányok, melyek akkor ezt megírták s a tisztviselői karban oly nagy föltűnést és megütközést keltek, nincsenek kezimnél, mert különben nagyobb hitelesség okáért szívesen közölném azt le. De hogy a dolog így történt, amint elmondom, arra még igen sokan emlékeznek.

Akkor Bánffy Dezső báró miniszterelnök — mint ő mondja — hatalmas ur volt s — ezt már én mondom — nem volt szüksége választás céljából a tisztviselőkre, kereken, ridegen elutasította fizetésjavítás iránt tiszteletteljes kérélmüket.

Bánffy Dezső báró ezután, mint miniszterelnök megbukott s jött Széll Kálmán, majd rövid ideig Khusz-Héderváry s Tisza István. Nézzük csak mi történt? Széll Kálmán nem

Sirolin

A legkiválóbb tanácsok és orvosoktól mint hathatós szer:

hurutos bajainál, valamint tüdőbetegségeknél, légzőszervek idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt cöggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

helyezkedett Bánffy Dezső rideg álláspontjára, hanem tervezetet, illetve törvényjavaslatot készített az állami tisztviselők fizetésrendezéséről. Ot is, javaslatát is, melyet nagyrabecsültünk — letörte az obstrukció! Tisza István majdnem első kötelességének tartotta, bár hevenyében, de segíteni az állami tisztviselők helyzetén s megalkotta az 1903. évi I. törvényeket, melyvel az állami tisztviselőknek ideiglenesen rendezte, illetve felemelte a fizetését. A Budapest IV. ker. választók előtt maga is kijelentette, hogy a rendezést ideiglenesnek tekinti s különösen az első fizetési osztályok betöltését mulhatatlanul szükségesnek tartja.

Ez az igazság, t. tisztviselő társaim. S most, hogy az állami tisztviselők szavazatára szüksége van Bánffy Dezső bárónak, édesgeti, simogatja őket. Én azt szerettem volna, ha akkor édesgetett és csalogatott volna bennünket, mikor még nagy, hatalmas ur volt s tett volna értünk valamit.

Választási mozgalmak a vármegyében.

Nagybecskerek, január 20.

A nagybecskereki szabadalvúpart vezetősége tegnap délután Steinitzer Géza elnöklésével ülést tartott, melyen a további teendőket beszélték meg. A választmány szombaton este 1/9 órakor a kaszinó éttermében értekezletet tart.

„Megzavart államtitkári beszéd”. Ilyen cím alatt bejárja az egész sajtót az a hír, hogy Makfalvy államtitkár Nagybecskereken megakadályozták programbeszédje elmondásában. Ez a sikerült híradás szószertint így szól:

Makfalvy Géza földmivelésügyi államtitkár legutóbbi programbeszédénél nagy ellenzéki tüntetés volt. A gyér számban megjelent kormánypártiakat az ellenzékiek kiszorították a teremből, úgy hogy az államtitkár kénytelen volt az udvaron egy nyulafarknyi programbeszédet mondani.

A hány állítás, annyi hazugság. Makfalvyt össze-vissza egyszer próbálta megzavarni egy közbeszóló, amikor — mellékesen megjegyezve egészen rossz helyen — azt sivitotta:

— Mi lesz a jogfolytonossággal?

Makfalvy rögtön megfelelt a közbeszólónak ekképen:

— Ugy látszik annyira tiszteli a szólás-szabadságot, hogy engem beszélni se hagyja. Azontul egyetlen egy közbeszólás sem volt. Csupán a gyűlés legvégén, mikor már az elnök berekesztette a gyűlést, elordította magát egy fiatal ember:

— Komisztság az ilyen politika.

Ezt azonban a szomszédjai hamar magukkal vitték s miután már ugys vége volt a gyűlésnek, ez a kitérés sem idézett elő semmiféle emóciókat.

Pancsováról vesszük a hírt, hogy Daniel Ernő báró, volt kereskedelmi miniszter vasárnap, e hó 22-én délután 3 órakor mondja el programbeszédjét a „Trombitás” szállóban. Ugyanaznap este az ottani szabadalvúpart az illusztris jelölt tiszteletére bankettet rendez, szintén a „Trombitás” szállóban, a melyre az összes körökből már most is számosan jelentkeztek.

Multkori telefon tudósításunk kiegészítésére még a következőket közlik Pancsováról:

A fogadtatás, melyben Pancsova város szabadalvú polgársága vasárnap délután 3 órakor Daniel Ernő báró képviselőjelöltet részesítette, minden tekintetben fényes és impozáns volt. Daniel báró Versec felől érkezett külön vonattal, a melyhez Románpetrén egy a fogadtatására kiküldött deputáció is csatlakozott. Az itteni temesmenti pályaudvar, a mely előtt óriási embertömeg várakozott, ez alkalommal valóságos lobogó-erdővé változott át s a külső fényt még inkább emelte az ottani hölgyek diszes csoportja. Mindön a vonat berobogott az állomásra, megszólaltak a tarackok s a zenekar a Rákóczi-indulóval fogadta a vasuti kocsiból kiszálló Daniel bárót, a kit legelőször Mattanovich Adolf kir. tan., pancsovai polgármester üdvözölt a város közönsége nevében, mire Daniel báró meghatottan válaszolt. Ezután Christian Antal, az ottani szabadalvúpart elnöke először magyar, majd német nyelven intézett beszédet a szeretett képviselőjelölthöz, melyben a helyi politikai viszonyokat vázolta élénk színekkel, mire ő exellenciája szintén magyar, majd német nyelven mondott köszönetet a diszes fogadtatásért. Daniel báró ezután kocsiba ült s a hintók beláthatatlan sokaságától s a kivonult lovasbandériumtól követve a diszes menet a Darányi-soron, János-utcán, Erzsébet téren, Deák-utcán és a Ferenc József-téren át a Ráday-utca ment

s ott Christian Antal vendégszerető házában szállt meg. Mindenütt, ahol a diszes menet csak végigvonult, kitörő lelkesedés fogadta a szeretett képviselőjelöltet. A Ráday-utcában összegyűlt embertömeg addig éljenzte Daniel bárót, míg az megjelent az egyik ablaknál és magyar, majd német nyelven ismételt szöveget köszönetének adott kifejezést azért a lelkes fogadtatásért, mely az ő szívét is örömmel töltötte el. A tömeg erre a legnagyobb rendben szétoszlott. A szép fogadtatás, melyben a város polgársága Daniel bárót részesítette, a legnagyobb bizonyíték arra nézve, hogy a lakosság nem felejtette el azt a sok jót, mit ő exellenciája a város érdekében tett.

A lovrini járásból jelentik, hogy Baross János, ki dissidens programmal lép fel Rónay Jánossal szemben, most utazza be a járást. Baross ur csakhamar meggyőződhet arról, hogy ebben a körületben, melyben a választó közönség Rónay János köztisztviselőben álló személyéhez ragaszkodik, nincsen talaja. Minthogy Rónay megválasztása bizonyos, Baross valószínűleg vissza is lép.

Pap Géza tegnap Erzsébetfalván mondott programbeszédet, ahol ezuttal is nagy ovációkkal fogadták. Ma Ernesztházán, holnap pedig Tordán mond programbeszédet.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Február 13. Közig. biz. ülés.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szuk József okleveles tanítót a kisoroszi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte.

— **Kitüntetések az osztrák-magyar bank körében.** Mint értesülünk, a hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja a következő kitüntetést: Ő felsége a király Elischer Vikort, az osztrák-magyar bank központi felügyelőjét és a budapesti igazgatóság előadóját magyar nemességgel tüntette ki „gölnicbányai” előnévvel. E hirt Nagybecskereken is örömmel fogadják, ahol ismételt megfordult ez az époly kiváló, mint szeretetreméltó férfiú.

— **A kulturbál után.** Hogy mily szerencsés gondolat volt a Tmke igazgatósága részéről a nemrég lefolyt kulturbál rendezése, arról minden szép szóval ékebben tanuskodik annak fényes sikere. Az estély vezető bizottsága is örömmel emlékezett meg tegopi ülésén e páratlan sikerről és egyben elhatározta, hogy azoknak, kik az estély sikeréhez hozzájárultak, így a vendég művésznőnek Kiss Klárának, valamint a nagy poetának Ábrányi Emilnek hálás elismerést szavazott. Ép így hálás köszönetet fejezett ki a bizottság a rendezőknek és közreműködő hölgyeknek és uraknak. Mayer Rezső pénztárnok a bevételéről és kiadásokról következőképen számolt be. E szerint az összes bevétel volt 906 korona, kiadás 805 korona 89 fillér. Marad tehát felesleg 100 korona 11 fillér. A buzgó pénztárnak fáradságáért szintén köszönet mondott a vezetőség.

— **Korteskedés és kereskedés.** Hogyan lehet ezt a két különben is hasonló hangzású szót közelebbi vonatkozásba hozni, ime bizonyítja a szegedi példa. A szegedi Bánffy-párt azzal rémiti a kereskedőket, hogy tönkre teszi az üzletüket, ha Talliánra mernek szavazni. S miután az ellenzék mindenütt agilisabb és erőszakosabb, sikerült is ezen a címen néhány kereskedőt megfélemlíteni. Most azonban a szabadalvúpart a következő nyilatkozatban ló vissza:

„Mindenkinek jogában áll az, hogy szükségleteit azon kereskedőnél szerezze be, amelyiknél akarja. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ipari megrendeléseit, építkezéseit és egyéb ily irányú szükségletét azon iparosnál, vagy vállalkozónál rendelje meg, akinél akarja. Semmiféle törvény, vagy törvényes rendelet nem kényszeríthet arra senkit, nem parancsolhatja senkinek, hogy ipari és kereskedelmi szükségleteit Bánffy-párti, vagy Tallián-párti iparosnál, vagy kereskedőnél kell beszerezni. Mégis megtörtént, ami Szegeden eddig sohasem történt meg, hogy a májusi választások után és azóta, az akkor győzelemre jutott Bánffy-párt egyes tagjai, szabadalvú pártállású iparosokat és kereskedőket, politikai pártállásuktól azzal igyekeztek érinteni, hogy műhelyeiket és üzleteiket céltatosan elkerülték, sőt ujabban megtörtént, hogy egyes

kereskedőket és iparosokat azzal fenyegettek meg, hogy üzleteiket és műhelyeiket elkerülék, ha a Bánffy-párt kötelékébe lépni vonakodnának. A szegedi szabadalvúpart tagjai a májusi választás következményeit egyszerűen levonták és közülük senkinek sem jutott eszébe, hogy e féle megtorlásokkal terrorizálja akár az ellenzéki iparosokat, akár az ellenzéki kereskedőket. Most azonban fel vagyunk jogosítva, hogy nyilvánosan kijelentsük, miszerint a szabadalvúpart tagjai el vannak határozva, hogy saját párt-hiveiket ily módon terrorizálni nem engedik, hanem hasonló fegyverrel élnek ők is, hogy egyrészt a megtorlásnak ezen módját a Bánffy-párti iparosok és kereskedők is megismerhessék és hogy másrészt, saját párt-hiveiket ezen a téren is megvédjék a terrorizmustól és nekik a szenvedett sérelmekért fényes elégtételt szolgáltatásnak. Talán fölösleges is hangsúlyoznunk, hogy a megtorlást épúgy elítéljük, mint a hogy elítélendő, ha az ellenzék ily presszióval akar szavazatokat szerezni.

— **A szabad liceum vezetősége** tegnap este Knyaskó Lajos elnökle alatt ülést tartott, melyen elhatározta, hogy tekintettel a választási mozgalmakra, január hónapban előadásokat nem rendez. A vezetőség örömmel vette tudomásul az elnöknek ama jelentését, hogy az „Arany János” társaság március hónapban városunkban tartja gyűlését és ez alkalommal előadást is rendez. A munkagéyletben a ciklusos előadások február hónapban kezdődnek és ezeknek megtartására Knyaskó Lajos, dr. Brájjer Lajos és dr. Várady Imre vállalkozott. Fischer Mór iedítványára a bizottság elhatározta, hogy Csokonay-ünnepélyt rendez. A nagy lírikus méltatására Semsey Gyulát fogják felkérni. Végül a bizottság még egy liceumi estély megtartását hozta javaslatba.

— **Beszéda.** A nagybecskereki szerb nőegylet és a szerb egyházi dalárda e hó 27-én a Lloyd-társulat termeiben este 8 órakor „beszéda” rendez, melynek műsora a következő: 1. Osztócs: „Provoszlavia nasztavnice” éneki a vegyeskar. 2. Sztraity György: „Amerikanac” előadja: Sztraity Jogorka urhölgy. 3. Gruics L.: „Bolanevet” duett, éneklék: Mihajlovics Zsófi és Sztraity Milena urhölgyek. 4. Bend: „Lakunoty” éneki a hölgykar. 5. Baity: „Pesnu o peszmi”, éneki a vegyeskar. 6. Mokranjac: „VII. Egyveleg” éneki a vegyeskar. 7. Mendelssohn: „Andante cantabile és allegro agitato” zongorán előadja: Zeli na Vercel egyleti kar-nagy. 8. Mokranjac: „Privorszki napevi” éneki a vegyeskar. 9. Baity: „Srbkinya” éneki a vegyeskar. Ezután tánc következik. Belépő-díj: Zsólye 3 kor., elsőrendű ülőhely 1 kor. 40 fillér, másodrendű ülőhely 1 korona.

— **Adakozás.** A Tmke kultur-estélyen felül-fizettek: báró Gerliczy Ferenc 20 korona, dr. Nagy Dezsőné 20, Makfalvy Géza 17, Jankó Ágoston 14, Faur Kornél 11, dr. Winter Lajos 5, dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza 4—4, dr. Pollák Viktor 3, Poroszkay Béla, Maurer Gyula, dr. Vinczevidy Ernő. Stross Béla 2—2, Temmer Sándor 1, dr. Stassik Ferenc 1 koronát. Jegyöket posta útján megváltották: Karácsonyi Andor Beodra, Dungserszky Lázár Szenttamás. Nagybecskereki takarékpénztár, Nagybecskereki népbank 10—10 koronával, gróf Csekonics Endre Zsombolya, Lucsics Miklós Nagybecskerek, Schulte Vilmos Törökkanizsa, gróf Nákó Sándor Nagyszentmiklós 5—5 koronával, Babics József Zsombolya, báró Baich Iván Boesár, dr. Ernst Lajos Módos, dr. Ferch Ödön Zsombolya, Fohsz György Szerbpárdány, Franz J. L. Nagybecskerek, Haidgger Ödön Nagybecskerek, gróf Harmoncourt Félix Écska, báró Hauser Karoly Nagykikinda, Horváth Karoly Nagytószeg, Jenovay Imre Szerb-íttebe, Jovanovits György Szerbíttebe, dr. Kis János Nagybecskerek, Knoll János Románpetre, Martin János Szerbecsanád, Mencer Lipót Nagybecskerek, Mihajlovics Milán Nagybecskerek, Peterdy Kálmán Perjámos, Tóth István Nagybecskerek, dr. Vászits Endre Nagybecskerek, Vihely Géza Grabác, dr. Weiterschan József Nagybecskerek, Winkler Ignác Écska, Zsiross József Módos 3—3 koronával.

— **Mulatság.** A szerbíttebei olvasókör január hó 21-én zártkörű táncestélyt rendez. Belépődíj személyenkint 2 kor., családijegy 5 korona. Kezdeté este 8 órakor.

— **Törvénykezési szünet a választás miatt.** Az igazságügyminiszter rendeletet intézett az összes bíróságokhoz, hogy területükön a képviselőválasztást megelőző napra és a választás napjára semmiféle tárgyalást ne tüzzenek, hogy ugy a felek, mint a bíróság hivatalnokai szavazati jogukat gyakorolhassák. A miniszteri rendelet arról is intézkedik, hogy amennyiben a választás napjaira már eddig tárgyalást tüztek volna, azt halasszák el és az érdekelt feleket, tanukat értesítsék.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

Tisza a belváros lakomáján.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti táv.) A belvárosi szabadelvűpárt tegnap este Tisza István gróf tiszteletére fényes bankettet rendezett, melyen a miniszterek, számos notabilitás és mintegy 1200 választópolgár vett részt. A miniszterelnököt a terembe való megjelenésekor harsogó éljenzéssel fogadták. A lakomán elsőnek Kautz Gyula üdvözölte őt, mire Tisza István gróf hosszabb, figyelemre méltó beszédben felelt.

A miniszterelnök beszédében megemlékezett arról, hogy Andrássy Gyula zokon vette, hogy fiók Deák Ferencnek nevezte Kijelenti, hogy Andrássy grófot nem akarta megsérteni, de mit szóljon ő, akit Andrássy előzetesen Lustkandelnek, Metternichnek, majd Torquemedának nevezett. Ezután az ellenzéki argumentumaival foglalkozik a miniszterelnök. Konstatálja, hogy Magyarország politikai története még nem mutatta fel az elv változtatásnak oly cinikus példáját, mint a milyent azok mutáltak most, akik a 67-es alapról igazán minden indokolás nélkül leléptek. (Zajos éljenzés.) Szerinte a házszabály körüli konfliktus és az ex lexben való felosztás nemcsak a 67-es, hanem bármely közjogi alap mellett is beállhatott volna. Apponyi ingatag magatartása, melyet hosszú közpályáján a kiegyezés értelmezése körül feltüntetett, elidegenítette tőle saját pártjait. Majd Andrássyval foglalkozik a miniszterelnök, ki legutóbbi programbeszédében már azt mondja, hogy a parlamenti munkát a technikai obstrukció ellenében lehetőleg óvni kellene. Ha Andrássy azt mondja, hogy a házszabályreform megoldása ma már lehetséges, akkor ez a lehetőség csak a szabadelvűpártnak tulajdonítható, mely a fordulatot előidézte. Ama bizonyos abszolút vetőjogot, melyet az ellenzék a házszabályok ellen alkalmazott, meg kellett törnünk, hogy a nemzet alkotmányos életét megmentsük. (Percekig tartó taps és éljenzés.)

Most Andrássy azt mondja, — folytatja a miniszterelnök — hogy szegénységi bizonyítvány lenne az egész nemzetre, ha a kisebbség belenyugodnék a nemzet döntésébe. Ezzel Andrássy nem gondolta meg, mily üszköt dob a közvéleménybe. Mert minden alkotmányos életnek első alapfeltétele, hogy a nemzet akarata előtt tisztelettel meg kell hajolni és pártkülönbség nélkül a nemzet elleni lázadónak kell tekinteni azt, ki annak akarata előtt meg nem hajol. (Taps, éljenzés.)

Tisza gróf ezután rámutat a választási küzdelemre, melyben senki sem bizonyíthatja, hogy a kormány a legkisebb jogtalanságot vagy erőszakot követné el. De viszont éppen az ellenzék az, mely a legvadabb terrorizmust alkalmazza és megfélemlíti, sőt tetteleg bántalmazza a választókat. Azonban a kormány e tekintetben tudni fogja kötelességét és nem fogja engedni, hogy a polgárok élet- és vagyonbiztonsága megsértessék és hogy senkit se akadályozzanak meg szabad politikai véleményének nyilvánításában. Ha ezt a kormány nem tenné, nem érdemelné meg, hogy egy pillanatra is helyén maradjon. (Zajos, szünni nem akaró éljenzés.)

Ezután Hieronymi kereskedelmi miniszter beszélt. Mikor Tisza István gróf — ugymond — engem munkatársaul fogadott, azt mondta, hogy csak úgy vállalkozhatik a nehéz feladatra, ha a nemzet mellettünk lesz. Azóta ő vállalva együtt működik a miniszterelnökkel és bátran kijelentheti, hogy ebben az államban jobb vezért nem ismer, ki nemcsak tehetségénél, de krisztályiszta jelleménél fogva is predestinálva van az ország ügyeinek vezetésére.

Láng Lajos kijelenti, hogy a szabad-

elvű polgárok érdeklődésének ezen impozáns mértéke arról győzhet meg mindenkit, hogy a választás eredménye immár eldőlt, a mennyiben Tisza megválasztása biztosítva van. (Tomboló éljenzés és taps.)

Az egybegyűlt választópolgárok ezután még sokáig lelkes ovációkkal ünnepelték Tisza István grófot.

Ellenzéki hazudozások.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Politikai munkatársunk jelenti: Az ellenzéki lapok, élükön a „Pesti Hírlap“-al, „Magyarország“-gal naponta a legtarkább valótlan hírekkel megtévesztik olvasóikat. Egyik lapnak rögzött eszméje az örökös válság, másiknak meg az udvari körök viselkedésére vonatkozó információknak naponta újból felmelegítése. Mindezen információk a szerkesztőségnek saját költeményei, politikai bolondgombák. A „Pesti Hírlap“ mostanában azon nyargal, hogy Tisza megakadályozta, hogy a király Andrássyt hívassa. Ez nevezett lapnak saját költeménye, mert nincs alkotmányos eszköz a koronát kényszeríteni, hogy az ellenzéki sajtónak megtegye azon szíveséget, hogy magához hívassa az ellenzéki politikusokat. Ha a király nem kíváncsi Bánffy és Apponyi véleményére, akkor minden alkotmányos ember tartozik respektálni a korona intencióit. Eféle ellenzéki hazugságokat nem lehet naponként demantálni. Egyszer s mindenkorra kell azonban most a választás előtt arra inteni a magyar intelligenciát, hogy dobja el magától megvetéssel azon lapokat, amelyek szemenszedett hazugságokkal bolondítják a népet.

Videkről kedvező hírek érkeznek a választási kilátásokról. Csak ellenzéki részről fordulnak elő botrányok, rendezavarások. Tisza tegnap este a szabadelvű körben biztosított mindenkit, hogy a kormány most olyan tiszta választásokat fog csinálni, amilyen soha sem volt Magyarországon.

Az orosz-japán háború.

Az orosz flotta.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: A harmadik orosz flotta Nebogatow admirális vezetésével e hó 28-án próbatúrára tesz. Hír szerint a második orosz flotta, mely jelenleg Kronstadtban időzik, április közepe táján elhagyja a kikötőt, hogy a sikk tengerre szálljon.

Merénylet a cár ellen.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ ered. táv.) Szentpétervárról táviratozzák: A tegnapi vízkereszt alkalmából itt újabb merénylet fordult elő. A mise idejében, melyen a cári pár is részt vett, az üdvözlésekkel egyidőben valaki egy kartács-golyót lött be a téli palotában levő Nikolaj terembe. A merénylet eddig még nem sikerült elfogni, de a rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította ellene. Hír szerint a merénylet alkalmával egy rendőr életét vesztette.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: A tegnapi vízkereszt-tünnep alkalmával, midőn több ágyulövés hirdette az ünnep kezdetét, ismeretlen emberek az ablakon át belőttek a téli palota Nikolaj termébe. A golyó a terem másik oldalán levő villamos lámpákat teljesen szétzúzta.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: Az itteni orosz nagykövetséghez érkezett nem hivatalos jelentés szerint a tegnapi lövöldözés nem tekinthető merényletnek, hanem csak kisebb jellegű tüntetésnek.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ ered. táv.) A tegnapi ágyulövésre vonatkozólag még a következőket sügönyzik Szentpétervárról: A börze épület előtt két régi ágyú áll, melyekkel rendszerint a pontos déli időt szokták jelezni. Mikor a déli időt jelzik, az ágyukat elfordítják a Néva tulsó partján álló téli palotától, ellenben,

ha üdvölvéseket adnak, más ágyukat állítanak oda, de ezek csöveit a Néva folyóra irányítják s így ebből azt lehet konstatálni, hogy a szerencsétlenség nem készakarva, hanem csak tévedésből történt, amennyiben az ágyukat kimozdították rendes helyükből s így e-hetett meg azután az, hogy a golyó 450 méternyi távolságból, a folyón keresztül a téli palota egyik ablakába csapott.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ ered. távirata.) Szentpétervárról érkező újabb táviratok szerint most már kétségtelennek bizonyult, hogy tegnap merényletet intéztek a cár ellen. Az egyik ágyúcsőve a cári sátorra, a másiké pedig a mintegy hatszáz lépésnyire levő téli palotára volt irányítva s az egyik golyó a téli palota előtt álló rendőrt érte, míg a másik a palotában levő Nikolaj terembe csapott, a hol éppen akkor az egész diplomáciai kar együtt volt. A merénylet mindenféle óriási konsternációt keltett, szerencsére azonban a rendőron kívül másnak nem esett baja.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ ered. távirata.) A merénylet, mint hiteles forrásból értesülünk, egész Szentpétervárot óriási izgalmat okozott. Az ünnepség után a cár az ezrekre menő tömeg viharos éljenzése közben gyalog ment Carskoje-Szeloba. A merénylet pillanatában a cár alig 15 lépésnyire állott a sátorba becsapó bombától, mely a deszkapadlóba furódott. Hír szerint egy másik bomba letépte a sátor ormára tűzött zászlót, míg egy harmadik a sátorhoz vezető lépcsőzetet rongálta meg.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egyes londoni lapokhoz érkezett jelentések szerint Pétervárott nagy katonai összeesküvés van, amit abból is következtetnek, hogy tegnap az oltani helyőrség összes ágyui élesre voltak töltve s a „Central News“ jelentése szerint az összeesküvésbe sok nagy állású katona és hivatalnok is bele van keverve s így legközelebb szenzációs letartóztatások várhatók. A vizsgálat megtartásával Hitrovi tábornokot bízták meg.

József főherceg állapota.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből táviratozzák, József főherceg az éjjelt csendes álomban töltötte.

Az új osztrák kormány.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Befejezett dolognak tartják, hogy Gautsch miniszterelnök már legközelebb parlamentáris módon fogja átalakítani a kabinetet. Hartel közoktatási, Kosel pénzügyi és esetleg a cseh nemzetiségi miniszter is le fog mondani s politikai szereplő államférfiak fogják átvenni a tárcákat. Hartel utódja Bobrzynski képviselő, a galíciai országos közoktatási tanács alelnöke lesz, a kiről köztudomásu, hogy klerikális érzelmű. Cseh nemzetiségi miniszterre dr. Pacak, az ifju-cseh klub elnöke van kiszemelve, pénzügyminiszterre pedig dr. Spitzmüllert, az alsó-osztriai pénzügyigazgatóság vezetőjét fogják ki-nevezni.

A francia kormányválság.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Loubet köztársasági elnök ma értekezett a francia politika vezető férfiával. A miniszterelnök személyében eddig nem történt döntés.

Határidő-üzenet.

Budapest, január 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az áruk szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	9 80—
Buza (októberre)	8 60—
Tengeri (májusra)	7 49—
Zab (áprilisra)	7 00—
Rozs (áprilisra)	7 67—

Kiadó lakás.

A Kinizsi- és Gimnázium-utca sarkán, a „Club“-kavéházzal szemben egy **utcai lakás** bonthelyiséggel vagy anélkül **azonnal kiadó.**
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
(32-x.10)

163.347/1903. szám. M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj Dombovar—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1904. május hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor, minden esütörtökön reggel 7 óra 30 perc.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden szerdán reggel 7 óra 30 perckor és minden pénteken és hétfőn este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor és pénteken reggel 7 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden esütörtökön reggel 7 órakor és minden kedden és szombaton este 8 óra 30 p.-kor. Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk-téren.

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	I. osztály	II. osztály	Szennyvíz-vonat III.
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00
.	Cannes	franc	122-45	87-90	
.	Firenze	.	79-80	58-10	32-50
.	Genova	.	95-55	69-10	38-95
.	Grasse	.	124-35	89-25	
.	Lyon-Perrache	.	134-55	95-70	
.	Marseille	.	144-05	102-40	
.	Milano	.	79-25	55-60	31-05
.	Menton	.	116-30	83-65	
.	Napoli	.	103-85	77-05	43-90
.	Nizza	.	119-00	85-45	
.	Róma	.	90-05	58-25	32-60
.	Torino	.	95-40	69-00	38-90
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50
Berlin	.	márka	103-80	72-60	41-20
Breslau	.	.	80-60	58-00	31-90
Hamburg	.	.	130-20	93-10	51-90

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

- Diszterem hálóhelylyel együtt . . . . . 16 kor.
- I. osztály 12
- III. (fedélzet) 6

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárati és pedig: Zárába, Spalato, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató“-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjazatik.)

Rámpás

literenkint 28 krajcár kapható (31-x.11)

Dr. Brájjer Lajosnál Zápolya-utca 1. szám.

Hirdetmény.

A Zsabiya községnél rendszeresített és 800 korona évi fizetéssel javadal-mazott földadó-nyilvántartói állás üresedés-ben van. Az ezen állást elnyerni óhajó közigazgatási tanfolyamot végzett egyének küldjék okmányait alulírott községi jegyzőhöz. Az állás egyelőre ideiglenesen fog betölteni s ha jelentkező beválik, véglegesen meg fog választatni.

Szintugy alkalmasít nyer egy az adóügyekben jártas tanfolyamot végzett egyén, mint napidíjas 3—4 hónapi tartamra 2 korona napidíj mellett.

Jelentkezők küldjék okmányukat szintén alulírott községi jegyzőhöz.

Mindkét állás azonnal elfoglalható.

Zsabiya, 1905. január 16-án.

Nikolits Endre, községi jegyző.

96-3.2

Bérbe adom

azonnal, esetleg eladom

HÁZAMAT,

amely egy lakásból áll, 5 szoba, villamvilágítás bevezetve, konyha, kamra, mosókonyha, pince, padlás és f.skamra. Parkírozott udvar, baromfi udvar, gyümölcs- és konyhakert, valamint egy 20 méter hosszú kukorica kotárka

Bővebb felvilágosítást ad: özv. KRSZTICS JOHANNA, a mellette levő házban, vagy levéleileg alólírott

Krsztics János

ügyvéd,

Módoson.

48-x.13

GYOMORBAJOSOKNAK.

Mindazoknak, kik meghűlés, gyomortulterhelés, hiányos táplálkozás vagy nehezen emészthető túlforró vagy hideg ételekkel, vagy rendetlen életmóddal gyomorbajt:

gyomorkatarrust, gyomorgörcsőt, gyomorfájást, emésztési zavarokat, elnyákosodást stb. szereztek, ezennel kitűnő háziszert ajánlunk. Ez az évek óta előnyösen ismert, az emésztést elősegítő és vértisztító szer a

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bor.

Ez a gyógyfü-bor kitűnő gyógyhatásuaknak ellentét füvekből és jó borból készült; erőlteti és áttéli az egész emésztőszervezetet, anélkül, hogy hájtó hatása lenne. Ez a gyógybor eltávolított minden zavart a véredényekből, megtisztítja a vért a betegségek okozó anyagoktól és új vér képzésére elősegíti.

A gyógybornak még idejekorán való használata a kezdődő gyomorbajt csirájában fojtja meg. Nem kellene tehát késlekedni használatát más gyomorrontó, az egészséget veszélyeztető szerek megvétele előtt igénybe venni. Akárhányszor már első használat után eltűnt minden gyomorbajt jelző tünetet, mint: a fejfájást, gyomorgörcsőt, felfúvódást, hányással járó rosszulletet, mely krónikus különösen régi bajoknál annál hevesebben szokott föllépni.

A székrekedést és ennek kellemetlen következményeit, mint: szorulást, a vesé- és emésztési zavarokat, a hájban való vértelulást, szívdehogást, álmatlanságot stb., a gyógybor gyorsan és enyhén megszünteti. A gyógybor elmulasztja a rossz emésztést, az emésztési szerveket könnyű kiválás által szinte megújítja és megszabadítja a gyomrot és beleket a káros anyagoktól.

Sóványosság, sápadtság, vérszegénység, elerőtlenedés többnyire a rossz emésztés, hiányos vérképzés és a máj beteges állapotának következményei. Teljes étvágytalanság mellett elernyedés és kedélylehangoltság, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák következtében az ilyen betegek gyakran lassan elszenyvednek. A gyógyfü-bor a meggyöngyűt ételét helyreállítja. — A gyógyfü-bor növeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcserét, megújítja a vérképzést, megnyugtatja az izgatott idegeket és a betegnek új erőt, új életet ad. Ezt számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja.

A gyógyfü-bor kapható 3 és 4 koronás palackokban a következő helységek gyógyszer-áralban, u. m.: Nagybecskerek, Elemér, Román-Ecska, Mosorin, Józsefalva, Csurog, Gurgyevo, Bács-Tisza, Földvár, Kumán, Melence, Bégaszentgyörgy, Istvánföld, Erneseháza, Botos, Tomasevác, Ozora, Jarkovác, Farkasd. Perlasz, Titel, Szlankamén, Uj-Karlovit, F.-Kovil, Kacs, Temern, Bács-Szent-Tamás, Török-Becse, Uj-Becse, Basahid, Torda, Szerb-Ítebe, Ó-Becse, Franyova, Párduy, Szakula, India, Pétervárad, Újvidék, stb., ugymint valamennyi helységben Ausztria-Magyarországnak.

A nagybecskereki gyógyszerár szállít eredeti áron 3 és több üveg gyógyfübort Ausztria-Magyarország minden helységébe.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Mindenki rendeljen

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bort.

(17-9.1)

Ügyes,

szépirásu fiatalembert, lehetőleg kereskedelmi iskolát végzetten, keres- **azonnali belépésre** helybeli cég

Ajánlatokat a „Torontál“ kiadóhivatala, továbbit „Ügyes 98n“ jelig alatt.

(98-x.2)

210692. sz. 1901.

Magy. kir. államvasutak.

HIRDET MENY.

A székely vasutak Mádéfalva állomásától a tervezett Gyergyószentmiklós állomáson túl levő 473+65 szelvényig terjedő, a Mádéfalva állomás mellett levő összekötő ívvel együtt mintegy 475 km. hosszban kiépítendő vasutvonalon létesítendő s alább megnevezett munkákra és teljesítményekre nyilvános versenypályát hirdetünk.

A munkák és teljesítmények a következők:

Az összes föld- és sziklamunkák, a vízmentesítő és csuszások ellen biztosító munkák; az ültetvények, a burkolatok, fonások és védőművek, a támasztó és bélésfalak, az utépitmények és az alagút összes munkái; továbbá a hidak és át-eresztők alapozási és falazási, valamint vasbeton munkái, a műtárgyak vasszerkezeteire elhelyezendő faalkotórészek, a 20 m. nyílásig terjedő pályaműtárgyak és bármily nyílású egyéb műtárgyak faszervezete; a felépitményi anyagoknak, valamint a kavicságy s műtárgyak vasalkatrészének Mádéfalva állomásról a felhasználási helyekre való szállítása, a felépitményi lerakása és bekavicsolása; az épületek, a vízbeszerzésre szükséges, helyenkint a pálya állagán kívül eső létesítmények, végre a pályabeosztás és elzárás előállítása.

Ajánlatokat csak a felsorolt összes munkákra és teljesítményekre együttesen lehet tenni és az ajánlatokat legkésőbb 1905. évi január hó 25-ik napjának déli 12 órájáig kell benyújtani a magyar kir. államvasutak igazgatósága építési és pályafenntartási főosztályánál (VI. Terézköut, 56. sz. II. emelet)

Az ajánlat benyújtását megelőzőleg, de legkésőbb 1905. évi január hó 24-ik napjának déli 12 órájáig 114 000 kor., szóval egyszázötvennégyezer korona bántpánzt kell letenni a magyar kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. Andrássy ut 75. sz. földszint)

Budapest, 1904. évi december hóban.

3.2

Az igazgatóság

(Utánnomás nem díjazatik.)